

Samfunnsfag 2010/1095

Høringssvar fra Fellesrådet for kunstfagene i skolen – læreplan i samfunnsfag

Vg1 studieforbereidende utdanningsprogram og Vg2 yrkesfaglige utdanningsprogram Høringen er knyttet til de foreslåtte endringene i faget.

Direktoratet foreslår å justere noen kompetansemål i fellesfaget samfunnsfag for å gjøre dem mer relevante for alle utdanningsprogram og for å sikre en bedre progresjon.

Forslag til endringer i kompetansemål i hovedområdet **individ og samfunn** Kompetansemålet

- bruke digitale verktøy til å finne informasjon om omfanget av kriminalitet i Noreg, grunngje kvifor samfunnet straffar og vurdere korleis kriminalitet kan førebyggjast

foreslås endret til

- **bruke digitale verktøy til A finne informasjon om omfanget av kriminalitet i Noreg, grunngje kvifor samfunnet straffar og gjere greie for korleis kriminalitet kan førebyggjast**

Begrunnelse: Formuleringen "gjere greie for" er en tilpasning fordi målet da blir mindre ambisiøst enn med formuleringen "vurdere".

Kommentarer. **Forslag til målformulering:** lik endringsforslaget, men unntak av siste ledd, som bør endres til..."og diskutere korleis kriminalitet kan førebyggjast". I denne samanheng er "gjere greie for" meir krevjande instruks enn "diskutere"

Forslag til endringer i kompetansemål i hovedområdet **arbeids- og næringsliv** Kompetansemålet

- definere omgrepet levestandard, gjere greie for årsaker til at levestandarden i Noreg har auka og diskutere om auken har ført til betre livskvalitet

foreslås endret til

- **definere omgrepa levestandard og livskvalitet, gjere greie for**

Arsaker til at levestandarden i Noreg har auka og diskutere om auken har ført til betre livskvalitet

Begrunnelse: Det er enklere å diskutere forholdet mellom levestandard og livskvalitet dersom en kan definere begge begrepene.

Kommentarer. **Forslag til målformulering:** "definere omgrepet levestandard, gjere greie for årsaker til at levestandarden i Norge har auka, og diskutere om folk flest har fått det betre". Å be om en definisjon til er å gjøre målet vanskeligere å nå. Dessuten fins det neppe en definisjon av livskvalitet som er faglig.

Kompetansemålet

- gjere greie for organisasjonane sin plass i arbeidslivet og drøfte faktorar som bestemmer lønn og arbeidsvilkår

foreslås endret til

- **gjere greie for organisasjonane sin plass i det norske arbeidslivet og for faktorar som bestemmer lønn og arbeidsvilkår**

Begrunnelse: Lønns- og arbeidsvilkår er et resultat av kompliserte prosesser og mekanismer, og en omformulering fra "drøfte" til "gjere greie for" er en justering av ambisjonene.

Kommentarer. **Forslag til målformulering:** "gjøre greie for organisasjonane sin plass i det norske arbeidslivet, og for faktorar som verkar inn på lønn og arbeidsvilkår". Ordet *bestemmer* er for krevende her.

Forslag til endringer i kompetansemål i hovedområdet **politikk og demokrati** Kompetansemålet

- gjere greie for korleis ein sjølv kan vere med i og påverke det politiske systemet og diskutere kva som kan truge demokratiet

foreslås endret til

- **gjere greie for korleis ein sjølv kan vere med i og påverke det politiske systemet gjennom bruk av ulike kanalar for påverknad og kunne gjere greie for ulike utfordringar for demokratiet**

Begrunnelse: Politisk påvirkning er mer enn deltakelse i parti og valg. For yrkesfagelever vil dette åpne for å se arbeidstakerorganisering som en side ved politisk påvirkning.

Kommentarer. **Forslag til målformulering:** endringsforslaget minus siste ledd, kutt fra "...og kunne gjere greie for..." Siste ledd er krevende!

Kompetansemålet

- forklare kva som ligg til grunn for velferdsstaten og vurdere utfordringar som velferdsstaten står overfor

foreslås endret til

- **diskutere hovudprinsippa for den norske velferdsstaten og dei utfordringane den står overfor**

Begrunnelse: Den opprinnelige formuleringen kan oppfattes som den historiske framveksten av velferdsstaten. I steden blir den praktiske relevansen sterkere ved å benytte formuleringen "hovudprinsippa for den norske velferdsstaten". Ambisjonen er også justert fra "forklare" til "diskutere" fordi forklaring av for eksempel likhetprinsippet kan virke unødig komplisert.

Kommentarer. **Forslag til målformulering:** gjere greie for nokre av grunntankane bak den norske velferdsstaten og nokre av dei utfordringane den står overfor" Endringsforslaget blir for abstrakt.

Forslag til endringer i kompetansemål i hovedområdet

kultur Kompetansemålet

• gje døme på korleis religion påverkar samfunn og kultur
foreslås endret til

- **gje døme på korleis religion og etnisk variasjon påverkar samfunn og kultur**

Begrunnelse: I en stadig mer globalisert verden er det også naturlig å se på hvordan etnisk variasjon påvirker samfunnet. Endringen står i sammenheng med andre planmål under internasjonale forhold. Det blir enklere å arbeide med konflikter i det internasjonale samfunnet om en kjenner til etnisitetsbegrepet og fenomenet etnisk variasjon.

Kommentarer. **Forslag til målformulering:** Opprettholde det som står i dag. I endringsforslaget lages ett mål om til to – og gjør målet mye mer krevende. Dessuten er det uheldig å ha *religion* og *etnisk variasjon* i samme mål. En må heller lage et nytt mål...???

Forslag til endringer i kompetansemål i hovedområdet **internasjonale**

forhold Kompetansemålet

• gjere greie for FNs arbeid med fred og menneskerettar og forklare FNs rolle i det internasjonale arbeidet for urfolk
foreslås endret til

- **gjere greie for FNs arbeid med fred, folkerett og menneskerettar og forklare FNs rolle i arbeidet for urfolk**

Begrunnelse: Brudd på folkeretten ligger under mange av de temaene som elevene møter i faget. Innskuddet av "folkerett" vil derfor styrke den samfunnsfagdidaktiske logikken og hjelpe de elevene som strever med å se sammenheng i faget.

Kommentarer. **Forslag til målformulering:** "gjere greie for FNs arbeid med fred og menneskerettar, og for FNs rolle i arbeidet med urfolk." Begrepet *folkerett* gjør målet mer utydelig – det er upresist. Å *forklare* her er mer krevende enn *gjøre greie for*.

Kompetansemålet

- bruke digitale verktøy til å finne døme på ulike typar konflikter i verda og presentere ein aktuell internasjonal konflikt og forslag til å løyse konflikten foreslås endret til

- **bruke digitale verktøy til A finne døme på ulike typar konflikter mellom statar, etniske grupper og tilhengjarar av ulike religionar i verda og kunne presentere ulike metodar for A løyse eller leve med slike konflikter**

Begrunnelse: Det er ambisiøst å kreve at elever skal kunne presentere mer eller mindre konkrete framlegg til å løse en konflikt. En justering av ambisjonen er å kreve at elevene skal kunne presentere noen generelle metoder for konflikthåndtering.

Kommentarer. **Forslag til målformulering:** Som endringsforslaget, minus siste del , fra og med formuleringen "...og kunne presentere...". Elever bør ikke bes om å løse slike konflikter i et kompetansemål!

Ovrige kommentarer til læreplanen. **Alt i alt:** Forslagene i høringsutkastet er ikke særlig omfattende – man burde ha gjort mer grundige endringer. Læreplanen er også krevende for elever på studieforberedende utdanningsprogrammer. Man burde ta en grundig gjennomgang av verbene i målformuleringene.